

Szepesi Judit

EVS a hódmezővásárhelyi Németh László Városi Könyvtárban

„A valódi önkéntesség átalakítja az embert, mert arra készíteti, hogy a legjobbat adja magából, erősíti a legnemesebb, legjobb, legnemeslelkűbb, legtestvéribb részét.” (Beatriz Diez Canseco)

Az önkéntesség mindannyiunk életének a része. A kifejezés a latin voluntariusból származik, s olyan tevékenységet jelöl, amelyet egyénileg vagy csoportosan, rendszeresen vagy alkalmanként, belföldön vagy külföldön a közös jó érdekében személyes akaratból végeznek anyagi ellenszolgáltatás nélkül.

Önkéntes tevékenység, amikor segítünk a szomszédunknak valami apróságban, átadjuk a helyünket a buszon, átkísérünk egy látássérült embert az úttesten, vagy ellenszolgáltatás nélkül részt veszünk egy közösségi rendezvény szervezésében. Az önkéntesség a társadalmi, kulturális, gazdasági és környezeti fejlesztés közösségi eszköze. Elősegíti a társadalmi beilleszkedést, hozzájárul a szegénység, a kirekesztődés csökkentéséhez és a teljes foglalkoztatottsághoz.

A tevékenység megvalósulhat non-profit, civil szervezet vagy állami intézmény, ritkább esetben for-profit szervezet (cégek, vállalkozások) keretein belül.

Az önkéntesség fontos szerepet játszik az Európai Unióban, ennek lehetőségei a gyakorlatban országonként változnak.

Önkéntes Pont a könyvtárban

Az önkéntes kultúrát népszerűsítő, önkénteseket és önkéntes fogadóhelyeket regisztráló munka 2013-ban indult el könyvtárunkban. Ebben az évben kötöttünk együttműködési megállapodást a szegedi Talentum Alapítvánnyal. Az eltelt idő alatt több könyvtári környezetbe átültetett önkéntes programot is lebonyolítottunk támogatásukkal.

Az Önkéntes Pontunk szolgáltatásai:

- Az önkéntes munkára jelentkezők regisztrálása, kiközvetítése, fogadóhelyek regisztrálása.
- Az Erasmus+ EVS keretein belül érkezett fiatalok fogadása, pártfogása.
- A közösségi szolgálat idejére helyet, munkalehetőséget biztosítunk. Képzett munkatársunk a fiatalok számára a törvény által előírt felkészítő és levezető foglalkozásokat tart.
- A hazai és a külföldi önkéntesség, az önkéntes kultúra népszerűsítése programok, rendezvények segítségével.

A szolgáltatásaink közül a továbbiakban az Európai Önkéntes Szolgálatot mutatom be.

Európai Önkéntes Szolgálat (EVS)

Az Európai Önkéntes Szolgálat (EVS – European Voluntary Service) az Erasmus+ program keretén belül 17 és 30 év közötti fiataloknak nyújt lehetőséget arra, hogy hosszabb-rövidebb ideig külföldön – Európában és azon túl is – önkéntes munkát végezzenek. Az önkéntes szolgálat ideje alatt a fiatalok intenzív tanulási folyamatnak lesznek részesei, lehetőségük nyílik egy másik ország és kultúra megismerésére, önmaguk, személyiségük, képességeik fejlesztésére minimum 2, maximum 12 hónapon át.

Ha egy fiatal be szeretne kapcsolódni az Európai Önkéntes Szolgálatba, először is küldő szervezetre lesz szüksége, hogy kidolgozza projektjét, és olyan külföldi fogadó szervezetet találjon a segítségével, ahol érdeklődésének megfelelő önkéntes munkát végezhet. Ezt a projektet, pályázatot kell benyújtani valamelyik ország – küldő vagy fogadó – Nemzeti Ügynökségéhez.

Az Erasmus+ programban az Unió anyagi támogatást nyújt a fiataloknak az önkéntes szolgálat megvalósításához. Általány összeget határoz meg az útiköltségre, a szállásra, ellátásra, biztosításra, nyelvi felkészítésre és némi zsebpénzre.

Külföldi egyetemre való jelentkezésnél vagy diploma utáni munkavállalás esetében a tanulmányi eredmények és az idegennyelv-tudás mellett szerepet játszhat az önkéntes munka megléte a jelentkezők kiválasztásában.

Egy szervezet felkészülése EVS-re

Az Európai Önkéntes Szolgálatban akkreditált szervezetek vehetnek részt. Az akkreditáció során a nemzeti iroda felméri a pályázó szervezet kapacitásait. Célja annak megállapítása, hogy az önkéntesek számára megfelelő minőségű környezetet biztosít-e (a Végrehajtó Ügynökség irányelvei szerint), valamint a feladatait megfelelő minőségben tudja-e ellátni. Az akkreditációt maximum 3 évre kaphatjuk meg.

Ha egy intézmény/ szervezet úgy dönt, hogy szerepet vállal az EVS-ben, első lépésként regisztrálnia kell magát az Európai Bizottság által létrehozott *Résztevői Adatbázisban* (Participation Portal).

Az angol nyelvű akkreditációs űrlap kitöltése során meg kell határoznunk a programban vállalt szerepünket is. Egy szervezet lehetséges szerepei:

Koordináló: ha a szervezet szeretne EVS pályázatot benyújtani, lebonyolítani, illetve külső helyszíneken önkénteseket koordinálni;

Fogadó: ha a szervezet önkénteseket szeretne fogadni, számukra tevékenységeket biztosítani;

Küldő: ha a szervezet önkénteseket szeretne küldeni, számukra távoli támogatást biztosítani.

A magyar nemzeti iroda az Erasmus+ pályázati útmutató, az EVS Alapokmány, valamint az EVS Info KIT dokumentumai alapján minőségi ajánlást fogalmazott meg, a magyarországi realitásokat is figyelembe véve. Az ajánlás az alábbi fontosabb pontokat érinti:

- előkészítés az önkéntesek fogadására,
- étkezés, szállás minőségi feltételei,
- elutasított akkreditált kérelem esetén a teendő.

Az akkreditációs eljárás min. 6 hetet vesz igénybe.

A regisztrációt követően, a szervezet több ponton is bekapcsolódhat az Erasmus+ programba.

Külföldi önkéntesek a könyvtárunkban

2013 óta minden évben rendeztünk a könyvtárunkban EVS-t népszerűsítő programokat meghívott előadókkal.

2015-ben érkeztek először hozzánk egy hónapra külföldi önkéntesek, akik több könyvtári programban is részt vettek. (pl. Élő könyvtár program)

2016-ban a szegedi Talentum Alapítványhoz érkezett külföldi önkéntesek feladata az EVS népszerűsítése volt Szegeden és Hódmezővásárhelyen.

Andrés, Mert és Vera

A két fiatal önkéntessel, az orosz Verával és a spanyol Andrésszel – az év során rövid időre még egy török és egy spanyol fiatallal is bővült a csapat – középiskolákat kerestünk fel, ahol angol és osztályfőnöki óra keretén belül meséltek országukról és EVS tapasztalataikról.

A diákok életében, idegen nyelvi tanulmányaikban az ilyen típusú rendezvények komolyhozáddékkal bírnak, többek között motivációt, lelkesedést, nyitottságot adnak számukra.

Az EVS program segítségével hazánkba érkezett fiatalok számára az önkéntes munka tapasztalatot, új ismeretségeket, képességeik fejlesztését, és ami a legfontosabb számukra, egy lehetséges munkahely megtalálását jelentette.

Vera a diákokkal

Összegzés

Az Önkéntes Pont egy viszonylag új, közösségi szolgáltatás könyvtárunk életében.

Az önkéntesség során egyszerre adunk és kapunk, ez a munka nem képzelhető el a kölcsönös megbecsülés és a feltétlen elfogadás nélkül. Az önkéntesség sokszínű tevékenység, amelyet éppen emiatt nehéz kategóriákba sorolni. Két csoportot azonban mégis elkülöníthetünk egymástól:

új típusú önkéntesség, amely elsősorban a tudás megszerzésére, a szabadidő hasznos eltöltésére, az önismeret és a képességek fejlesztésére szolgáló tevékenység,

a régi típusba azokat a tevékenységeket sorolnám, amelyek a hagyományos polgári értékekhez, szolidaritáshoz, családi indíttatáshoz, esetleg vallásos háttérhez köthetők.

A hazai és külföldi önkéntes munka könyvtári alkalmazását, az önkéntesekkel való jó együttműködést képzések és tájékoztató kiadványok támogatják.

Jegyzetek

1. Információk az Erasmus+ -ról: <http://www.eplusifjusag.hu/hu/>
2. Az Európai Önkéntes Szolgálattal kapcsolatos minőségi ajánlások és akkreditációs folyamat Magyarországon működő szervezetek számára. Elérhető: http://eplusifjusag.hu/ckeditor/uploads/files/EVS%20aj%C3%A1nl%C3%A1sok_szervezetek.pdf